

Invasiivisten hoito-diagnostiikkatoimenpiteiden jatkoahoito-ohjeet potilaalle

Kiveksen endoproteesin asennus

1. **Leikkauspäivänä** on noudattava vuodelepoa. Kiellettyjä ei ole kuitenkin istua ja tarpeen tullessa mennä toilettiin tai kylpyhuoneeseen. Siitä huolimatta vaaditaan sairaanhoitajan läsnäolo 12 ensimmäisen tunnin aikana leikkauksen jälkeen.
2. **48 ensimmäistä tuntia** leikkauksen jälkeen on vietettävä klinikalla. Tämän jälkeen potilas voi mennä kotiin, missä hän seuraavat 24 tuntia ei saisi olla yksin. Katsomme ehdottoman tarpeelliseksi läheisen apulaisen/hoitajan läsnäolon. Suositeltava on auton ja kuljettajan saatavuus 15–20 min sisällä. Minkä tahansa terveysongelman ratkaisee hoitava lääkäri tai klinikamme päivystävä lääkäri. Mikäli hoitavaa lääkäriä, päivystävää lääkäriä tai klinikan johtajaa jostain syystä ei onnistu tavoittamaan, on yhtäkkiä syntyneen tai nopeasti pahentuvan terveysongelman sattuessa mitä pikimmiten hälytettävä ambulanssi/pelastajat.
3. **Syömistä** pitäisi ensimmäisten 12 tunnin aikana rajoittaa ja suosia nauttia helposti sulatettavia ruokia. Juo runsaasti. Ruoka ei saa olla liian hapan, suolainen, kuuma, pistävä/paakkuinen jne. Älä juo hiilihapotettuja juomia.
4. Hoito-diagnostiikkatoimenpiteiden luonteesta riippuen voi leikatulla alueella esiintyä **turvotuksia ja mustelmia**. 2. päivällä turvotus voi olla jopa voimakkaampi kuin välittömästi leikkauksen jälkeen. Kiveksen endoproteesin asennuksen jälkeen on vähäinen verinen vuoto haavasta 12 ensimmäisen tunnin aikana luonnollista. Usein käytetään erilaisista materiaaleista sekä tekomateriaaleista valmistettuja tukivälineitä. Niiden tehtävänä on seisauttaa vuoto ja suojata haavoja. Kiveksen endoproteesin asennuksen leikkauksen jälkeen pitää 1 kuukauden aikana, vuorokauden ympäri käyttää löysempiä alusvaatteita.
5. **Neljän ensimmäisen päivän aikana** on kielletty mikä tahansa fyysinen rasitus. Vaaditaan kiireetön kotilepo. Yleisvointi alkaa parantua 4. leikkauksen jälkeisestä päivästä. Jos toimenpiteen aiheuttamien vaivojen lieventyminen hoidetulla alueella pysähtyy tai syntyy muita vaivoja, on tästä heti tiedotettava klinikalle. Kaikki toimet, jotka lisäävät kipua tai hidastavat arpien parantumisprosessia, ovat kiellettyjä.
6. **Suihkuun** voit mennä 4. päivänä leikkauksesta. Haavaa suojaavia laastareita ei saa ennen suihkunottoa poistaa. Poista haavalaastarit vasta peseydyttyäsi ja pese haavat intiimipesugeelillä, huuhtelee, kuivaa ja laita haavojen päälle uudet laastarit. Rupeutumia ja lankoja ei saa poistaa "kaivelemalla" – tämä voi aiheuttaa vereneritystä ja haavan komplikaation kautta myös ulkoisia deformaatioita. Jokaisen suihkunoton jälkeen laita aina haavoille uudet puhtaat laastarit. Haavalaastareita pitää käyttää, kunnes kaikki rupeutumat ovat parantuneet ja langat sulaneet pois.

7. Leikkauksen jälkeen potilaalle määrätään **antibioottikuuri**, yleensä sen kesto on 3 päivää. Ensimmäisen laastarien vaihdon jälkeen (4. päivällä) haavat ei saisi enää vuotaa. Mutta jos **haavoista** tihkuu mitä tahansa eritettä tai ruumiinlämpö nousee yli 38 °C, käänny heti sinulle määrätyn yhteyshenkilön puoleen.
8. **Tupakointi** on 10 ensimmäisen vuorokauden aikana kielletty, sillä se saattaa kääntää haavojen parantumiseen liittyvän sidekudosreaktion epäsuotuisaan suuntaan.
9. **Auringonotto (myös solarium), sauna, suuri fyysinen kuormitus ja alkoholi** voivat haitallisesti vaikuttaa koko sidekudoksen muodostumisen (arpeutumisprosessin) ajan. Seurauksena voi olla liiallisen arpikudoksen muodostuminen. Riskivaihe kestää noin puoli vuotta. Erittäin ratkaiseva on ensimmäinen kuukausi, jonka aikana on ehdottomasti kielletty kaikki edellä mainittu, samoin viipyminen uima-altaassa ja vieraisa suihkutiloissa.
10. Vähintään kuukauden ajaksi on luovuttava **vaarallisista urheilulajista ja harrastuksista**. Minkä tahansa loukkaantumisen sattuessa ota viipymättä yhteyttä klinikkaan.
11. **Arvet** ovat parantumisvaiheessa punaiset ja näkyvät. Mutta älä joudu paniikkiin – se on normaali prosessi. 6 kuukauden – 1 vuoden kuluttua arvesta tulee vaalea ja pehmeä. Siihen asti arvet on suojattava UV-säteilyltä (solarium, aurinko), joka aiheuttaa arvesta pigmenttihäiriöitä.
12. **Hyvä kontakti klinikan yhteyshenkilön ja potilaan välillä** mahdollistaa lyhyessä ajassa ja vähäisellä vaivalla ratkaista ongelmiasi. Huolehdi siitä, että olet nopeasti tavoitettavissa myös leikkauksen jälkeisessä vaiheessa ja tule ehdottomasti jälkitarkastukseen 3. viikolla ja 3. kuukaudella. Mikäli yhteystietosi muuttuvat, ilmoita siitä välittömästi klinikalle.